

**A 2009. évi verseny főtámogatója:
NEMZETI TANKÖNYVKIADÓ ZRT.**

A rendezvény támogatói:
BAÁR-MADAS REFORMÁTUS GIMNÁZIUM
VERES PÉTER GIMNÁZIUM
ELTE TTK MATEMATIKAI INTÉZET
OKTATÁSI ÉS KULTURÁLIS MINISZTERIUM
BRINGÓHINTÓ KKT.
MACKENSEN KFT.

Zene és hang: CSIBA LAJOS, KERÉKES BARNABÁS

A verseny körzeti fordulójának helyi szervezői:

Buda körzetben:

GELNICZKY GYÖRGY (Veres Péter Gimnázium)
HORVÁTHNÉ LÁPOSI ÉVA (Bárzi Géza Általános Iskola)
MERÉNYI IMRE (Baár-Madas Református Gimnázium)
FARKAS ESZTER (Áldás Utcai Általános Iskola)
ANTAL ERZSÉBET (Arany János Általános Iskola és Gimnázium)

Pest körzetben:

KAPOSINÉ BODÓ ANNA (Babits Mihály Gimnázium)
SZÉKELYHIDI-CSÁFORDA MÓNICA (Móra Ferenc Általános Iskola)
MAGYAR ZSOLT (Szent István Gimnázium)
LATÁK ISTVÁN (Lónyay Református Gimnázium)

A Jókai-körzetben:

GAZDA-PUSZTAINÉ VÉBER GABRIELLA (Vaszary János Ált. Isk., Tata)
KÁSA ZSUZSANNA (Deák Ferenc Általános Iskola, Veszprém)
LASKÓ ZOLTÁNNÉ (Teleki Blanka Gimnázium, Székesfehérvár)

A Petőfi-körzetben:

TERCSINÉ TÓTH ILONA (Zrínyi Ilona Általános Iskola, Kecskemét)
OSVÁTH EMESE (Szilády Áron Református Gimnázium, Kiskunhalas)

A Vörösmarty-körzetben:

VARGÁNÉ VÁRSZEGI CSILLA (Gönczy Pál Ált. Isk., Hajdúszoboszló)
KATONÁNÉ FERENCZ ÉVA (Bocskai István Általános Iskola, Derecske)
TÓTHNÉ BODÓ MÁRIA (GYAKI 5. Sz. Ált. és Sportiskola Tagint., Gyula)

*„Agykutatóként azt kívánom hazám polgárainak, hogy az agyunkat egyre jobban lefo-
laló külső információáradat ellenére képesek legyünk odafigyelni a lélek hangjára, több
ezer éves hagyományainkat hordozó belső világunkra. Csak így állíthatjuk alkotóképessé-
günket, vágyainkat, az együttműködő szellem erejét közös felemelkedésünk szolgálatába.”*

*Idézet Dr. Freund Tamás akadémikus, az első Bolyai-díjas
bejegyzéséből a Bolyai Díj Emlékkönyvébe. Budapest, 2000. április 2.*

BOLYAI ANYANYELVI CSAPATVERSENY

BOLYAI FARKAS

BOLYAI JÁNOS

**2009.
5. osztály
Országos döntő**

A rendezvény fővédnöke:
Prof. Dr. FREUND TAMÁS akadémikus

A feladatsor összeállítója:
MARTON ÁGOTA középiskolai tanár

Feladatok, ötletek:
PAPP ISTVÁN középiskolai tanár

A feladatsor lektorálójaja:
KERÉKES BARNABÁS középiskolai tanár

Szerkesztés, informatikai háttér:
TASSY GERGELY egyetemi hallgató

A verseny megálmodója:
NAGY-BALÓ ANDRÁS középiskolai tanár

<http://www.bolyaiverseny.hu>

Az 1-13. feladatok megoldását a válaszlapon a megfelelő helyre tett X-szel jelöljétek! Előfordulhat, hogy egy feladatban több válasz is helyes.

- Jelöljétek meg azokat a meghatározásokat, amelyek megfejtése egy **szer-** kezdetű szó! (Pl. 'a hét egyik napja' → **szerda**)
(A) javít (B) érzelmi kötődés, vonzódás (C) kacskaringós hegyi út
(D) okos (E) eszközök tárolására szolgáló helyiség
- Melyik műben szerepel **boszorkány**?
(A) *Jancsi és Juliska* (B) *Óz, a csodák csodája* (C) *Narnia krónikái*
(D) *Harry Potter-sorozat* (E) *Szegény Dzsoni és Árnika*
- Három népi megfigyelésen alapuló mondásból kihagytunk egy-egy keresztnevet. Melyek ezek?
Hogyha fénylik, megtelik a pince.
Sándor,, Benedek zsákban hoznak meleget.
..... kopog, karácsony locsog.
(A) *Katalin* (B) *Károly* (C) *Bence* (D) *Vince* (E) *József*
- Mely meghatározások lehetnek igazak a **mentek** igealakra?
(A) *E/1. személyű, jelen idejű.* (B) *T/2. személyű, jelen idejű.*
(C) *T/2. személyű, múlt idejű.* (D) *T/3. személyű, múlt idejű.*
(E) *Az ige lehetséges E/3. személyű alakja a ment.*
- Jelöljétek be Tatay Sándor *Kinizsi Pál* című regényének szereplőit!
(A) *Buga Jakab* (B) *Mátyás király* (C) *Küsmödi bácsi*
(D) *Bujkó* (E) *Botond*
- K** vagy **KK**? Jelöljétek be a **kk**-val írandó szavakat!
(A) *ba...ancs* (B) *kaku...* (C) *ci...ázik* (D) *ci...cakk* (E) *bu...fenc*
- Mi a közös az öt dőlt betűs szóban? Találjátok ki, hogy logikailag mely további szavak illenek közéjük!
kegyes, négyzet, halhatatlan, rezervátum, kételkedik,
(A) *ötletes* (B) *torna* (C) *fegyelem* (D) *békétlen* (E) *éléskamra*
- A felsorolt állatmegnevezések közül jelöljétek meg azokat, amelyek az állatok **kölykeire, kicsinyeire** utalnak!
(A) *bak* (B) *gida* (C) *borjú* (D) *koca* (E) *kanca*

- Melyik szólás fejezi ki azt, hogy két ember hasonlóan rossz, azaz egyik sem jobb a másiknál?
(A) *Egy cipőben járnak.* (B) *Egyik kutya, másik eb.*
(C) *Kígyót melenget a keblén.* (D) *Egy tálból cseresznyéznek.*
(E) *Az egyik 19, a másik egy híján 20.*
- Jelöljétek meg az alábbi idézetre vonatkozó **igaz** állításokat!
*„Értünk Kunság mezein
Ért kalászt lengtél”*
(A) *A vers egésze felidézi a magyar történelem néhány sorsdöntő eseményét.*
(B) *Az idézet szerzőjének egy másik híres verse Az alföld.*
(C) *Az idézet első szava T/1. személyű ige.*
(D) *Az „ért kalász” kifejezés a bő termésre utal.*
(E) *A vers megszólítottja maga az Úristen.*
- Állítsátok betűrendbe a dőlt betűs szavakat, majd olvassátok össze az utolsó előtti betűket! Az így kapott szónak melyek a szinonimái?
kender, kötött, köteles, kéve, kend
(A) *ri* (B) *kacag* (C) *köhög* (D) *zokog* (E) *hahotázik*
- Jelöljétek meg a toldalékkal ellátott mellékneveket!
(A) *hibáiból* (B) *okosan* (C) *leggyorsabban* (D) *jól* (E) *futva*
- Felsoroltunk négy különböző irodalmi művet. Válasszátok ki a velük kapcsolatos **igaz** állításokat!
Pinokkió, A Tenkes kapitánya, Bogáncs, Kele
(A) *A felsoroltak közül kettő külföldi szerző műve.*
(B) *Az egyik mű a kuruc korban játszódik.*
(C) *Két műnek ugyanaz a szerzője.*
(D) *A művek között vers is található.*
(E) *Kettőnek egy-egy állat a főhőse.*

A következő feladatot a válaszlapon kijelölt helyén oldjátok meg!

- Gyűjtsetek minél több **B** betűvel kezdődő, 3 szótagos igét! (A *be-* és *bele-* igekötős igék – mint például a *betakar*; *belenéz* – nem számítanak!)
 - Írjátok egy legalább 4 soros, rímes verset, versikét, amely kizárólag **B** betűs szavakból áll! (Természetesen nem kell feltétlenül az a) pontban gyűjtött szavakat felhasználnotok!)